

2020/2216(INI)

15.2.2021

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Euroopa digituleviku kujundamise kohta: digitaalse ühtse turu toimimise tõkete kõrvaldamine ning tehisintellekti parem kasutamine Euroopa tarbijate huvides (2020/2216(INI))

Arvamuse koostaja: Annalisa Tardino

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et tehisintellekti tehnoloogiaid arendatakse kiiresti ja kasutatakse paljudes sektorites, mis pakub liikmesriikidele, nende kodanikele ja Euroopa majandusele tohutuid võimalusi;
- B. arvestades, et koroonaviiruse põhjustatud kriisi ja selle märkimisväärse mõju tõttu inimeste elule seoses digitaalsete vahendite ulatuslikuma kasutamisega on saanud selgeks, et tehisintellekti kasutamiseks on kiiremas korras vaja luua usaldusväärne ja turvaline raamistik;
- C. arvestades, et tehisintellekti kasutamine põhjustab ka riske ja tekitab küsimusi seoses isikuandmete kogumise, kasutamise ja levitamise eetika, ulatuse ja läbipaistvusega;
- D. arvestades, et praegune ELi õigusraamistik, sealhulgas tarbijaõigustik ning tooteohutus- ja vastutusreeglid ei ole tehisintellektist, robotikast ning seonduvast tehnoloogiast tulenevate riskide tulemuslikuks ohjamiseks alati sobivad;
 - 1. rõhutab vajadust luua kehtivate õigusaktide põhjal tehisintellekti rakendamiseks usaldusväärne ja turvaline raamistik; on veendunud, et tehisintellekti rakendamisel liidus ja sellega kaasneval ELi kodanike isikuandmete kasutamisel tuleks austada ELi põhiõiguste hartas tunnustatud väärtusi ja põhiõigusi, nagu inimväärikus, privaatsus, andmekaitse ja turvalisus;
 - 2. rõhutab, kui oluline on arendada tehisintellekti keskkonda, mis oleks võimeline maksimaalselt ära kasutama tehisintellekti tehnoloogiate võimalusi ja minimeerima nendega seotud riske ning eelkõige takistama nende kasutamist kuritahtlikel eesmärkidel; rõhutab, et õiguskindlusetuse vältimiseks peaks selline raamistik selgelt määratlema asjakohase vastutuse, aruandekohustuse, turvalisuse ja jälgitavuse tingimused;
 - 3. rõhutab tõsiasja, et kuna tehisintellekt hõlmab määratluse kohaselt andmetöötlust, tuleb selle puhul järgida ELi andmekaitseõigust, eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärust;
 - 4. tuletab meelde, et tehisintellekt võib põhjustada kallutatust ja seega mitmesugust diskrimineerimist soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usu või veendumuste, poliitiliste või muude seisukohtade, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel; tuletab sellega seoses meelde, et tagada tuleb kõikide inimeste õiguste täielik kaitse ning et tehisintellekti algatused ei tohi olla ühelgi viisil diskrimineerivad;
 - 5. rõhutab, et selline kallutatust ja diskrimineerimine võib tuleneda juba eelnevalt kallutatud andmekogumitest, mis peegeldavad ühiskonnas praegu esinevat diskrimineerimist; rõhutab, et tehisintellekt peab vältima kallutatust, mis toob kaasa keelatud diskrimineerimise, ega tohi diskrimineerimisprotsesse taastoota; rõhutab vajadust neid riske tehisintellekti tehnoloogiate projekteerimisel arvesse võtta ja

toonitab ka tehisintellekti tehnoloogiate pakkujatega tehtava koostöö tähtsust selleks, et kõrvaldada püsivad puudujäägid, mis soodustavad diskrimineerimist; soovitab tehisintellekti projekteerivad ja arendavad meeskonnad kokku panna nii, et neis kajastuks ühiskonna mitmekesisus;

6. rõhutab, et ühendatud tehisintellekti ja robotika võrkude terviklikkuse ja turvalisuse tagamine on ülioluline ning tuleb võtta jõulisi meetmeid, et tagada vastupanuvõime rünnakutele, vältida turvarikkumisi, andmelekkeid, andmete rikkumist, küberründeid ja isikuandmete väärkasutamist;
7. kordab, kui oluline on varustada sõltumatud avalikud andmekaitseasutused vajalike ressursidega, et nad suudaksid andmekaitsealaste õigusaktide järgimise üle järelevalvet teostada ja tagada nende õigusaktide tulemusliku täitmise;
8. toonitab, kui oluline on algoritmide läbipaistvus, et põhiõigused oleks täielikult kaitstud; rõhutab, et arvestades olulisi eetilisi ja õiguslikke tagajärgi peavad seadusandjad võtma arvesse keerukat vastutuse küsimust, eelkõige isiku- ja varalise kahju puhul, ning et kõigi tehisintellekti rakenduste puhul peaks vastutus lasuma alati kas füüsilisel või juriidilisel isikul;
9. märgib, et tihti kasutatakse tehisintellekti automatiseeritud otsustusprotsessi algoritmides, et levitada ja korrastada kasutajatele esitatavat sisu; rõhutab, et need algoritmid on kasutajate jaoks läbipaistmatud; kutsub komisjoni üles esitama soovitusi, et suurendada kasutajate kontrolli sisu üle, mida nad näevad, ning nõudma, et tehisintellekti rakendused ja internetiplatvormid annaksid kasutajatele võimaluse valida sisu kuvamist neutraalses järjekorras, et anda neile suurem kontroll selle üle, kuidas sisu nende jaoks järjestatakse, sealhulgas võimalus järjestada sisu oma tavalistest sisutarbimise harjumustest sõltumatult ja loobuda täielikult igasugusest sisu kureerimisest;
10. rõhutab, et tehisintellekti süsteemide arendamisel tuleb järgida läbipaistvuse ja vastutuse põhimõtet ning inimesel tuleb võimaldada tehisintellekti tehnoloogia tegevusest ja otsustest aru saada; rõhutab vajadust tagada tehisintellekti tehnoloogiatele õigusraamistiku väljatöötamisel inimkeskne lähenemisviis, et kindlustada põhiõiguste austamine; rõhutab sellega seoses, et kasutajad peavad teadma, kuidas nende andmeid kasutatakse ja millal on nende suhtluspartneriks tehisintellekti süsteem, et suurendada tarbijate teadlikkust ja usaldust uute tehnoloogiate vastu;
11. tuletab meelde, et isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatakse õigus saada teavet andmetöötluse loogika kohta;
12. tuletab meelde, et vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 22 on üksikisikutel õigus inimsekkumisele, kui automatiseeritud töötlusel põhinev otsus avaldab neile märkimisväärset mõju.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	4.2.2021						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">48</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> </table>	+:	48	-:	1	0:	4
+:	48						
-:	1						
0:	4						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Fernando Barrena Arza, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Lívia Járóka, Assita Kanko, Peter Kofod, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Dragoș Tudorache, Tom Vandendriessche, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anne-Sophie Pelletier, Tomáš Zdechovský						

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

48	+
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn, Milan Uhrík
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Livia Járóka, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
RENEW	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
1	-
ID	Marcel de Graaff
4	0
The LEFT	Pernando Barrena Arza, Clare Daly, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu